

Popis dramskih i scenskih elemenata kao inspiracija za osmišljavanje dramatizacija

Zbog velikog broja mogućih kombinacija različitih dramskih elemenata unutar aktivnosti igranja uloga i scenskog izražavanja i radi preglednosti prilikom njihova osmišljavanja, izradila sam tablicu s otvorenim popisom: tema za predstave, prijedloga dramskih situacija, prostora, mjesta radnje, dramskih vrsta, dramskih postupaka, dramskih tehnika, scenskih efekata, rekvizita, kostima i načina izražavanja. Tablica s popisom podsjetnik je učeniku ili nastavniku za ideje i poticaj pri planiranju i osmišljavanju dramskih vježbi i aktivnosti u kojima će učenike usmjeravati na različite mogućnosti njihova korištenja i spoznavanje njihova učinka na primatelja. Pomaže da dramatizacije i improvizacije budu kreativnije, zabavnije i šarolike. Nadalje, popis je i koristan alat za preoblikovanje i nadograđivanje već poznatih aktivnosti kojima se, kroz raznolikost i zabavu korištenja dramskih elemenata, doseže kreativnost u izražavanju i stvaranju kompleksnijih i ozbiljnijih dramskih uprizorenja.

Teme za predstave	naslov pjesme; poslovice; problem, lik ili situacija iz pročitanoga teksta; nekoliko nasumce izabranih riječi; nekoliko izabranih rekvizita; emocije; socijalne situacije; važni datumi...
Dramske situacije	Različiti naslovi ili zapleti Zalijepljena žvaka, Posuđena knjiga, Izgubljeni novčanik, Utrgovini, Svađa oko televizijskog programa, Skrivena kameta, Krađa rukavica, Nekad ranije, Slomljene naočale, Povjeravanje, Isprike, Tračanje, Udvaranje, Politički govor, Izbor za miss, Što mi se danas dogodilo, Glasno razmišljanje, Grupna terapija, Ogledalo, Pismo, Šišanje, Liječnik i pacijent, Prisluškivanje, Otmica, Bajka, Ključ, Vrata, Vatra, U avionu, Vremenski stroj, Tajna, San, Lopovi, Sukob, Loše vijesti, Stilske vježbe, Tri želje, Sreća, Ljubomora, Hrabrost, Varanje na kartama, Ruke, Perika, ... Predstava sa zadanom posljednjom rečenicom Predstava sa zadanom početnom rečenicom
Prostor	pozornica, gledalište, učionica, hodnik, knjižnica, čitaonica, park, livada, amfiteatar, stepenice, trg, ulica, kafić, muzej, kolodvor ...
Mjesto radnje	zadnja klupa, kod ravnatelja, kod psihologa, igralište, čekaonica, autobusno stajalište, carina, policijska postaja, frizer, ljekarna, zatvorska ćelija, samostan, krevet, ispred kuće, kafić, sud, pakao...
Dramska vrsta	tragedija, komedija, drama u užem smislu, teatar sjena, teatar tekućina, igrokaz, lutkarska predstava, radio drama/igra, stop motion, kratki film, reklama, recital, misterij, mirakul, farsa, commedia dell'arte, epsko kazalište, antidrama, kazalište apsurdna, skeč, burleska, vlog (video blog) ...
Dramski postupci	- elementi tragedije : tragičan završetak, tragička krivnja, tragički junak, katarza, uzvišeni stil; - vrste komedije : komedija karaktera, komedija intrige, komedija konverzacije, komedija situacije; - razine ismijavanja : humor, ironija, satira, sarkazam, groteska
Dramske tehnika	dijalog, monolog, zamrznuta slika, usporeno kretanje, pantomima, improvizacija, kazalište sjena i tekućina, lutkarska predstava grupno čitanje, audio snimka, video snimka
Scenski efekti	glazba, šum, zvuk, film, plakat, natpis, slika, kostimi, scenografija, rekviziti, maske, scenski pad, ... Auditivne scenske efekte možemo proizvoditi nekom dijelovima tijela ili različitim predmetima od prirodnih i umjetnih materijala. Scenografija može biti igra svjetlosti i sjena, pozadinska fotografija, posebno osmišljena scenografija, improvizirana scenografija, prirodno okruženje i slično. Rekvizite učenici mogu biti stvarni, fotografirani ili zamišljeni predmeti. Maske i kostime učenici mogu izraditi sami, nabaviti u kazalištu, zamisliti i slično.
Rekviziti	telefon, stolac, mikrofona, lopta, torba, semafor, šešir, naočale...
Kostimi	maske, šešir, rukavice, marama, šal, naočale...
Načini izražavanja	gluma, kazivanje, izražajno čitanje, stvaralačko čitanje, dijalog (lirski, epski i dramski), monolog (lirski, pripovjedački i dramski), pantomima, plesanje, pjevanje, repanje... Govorna vrednote : jačina (intenzitet) glasa; visina (ton) glasa; brzina (tempo) govorenja; ritam (izmjena ubravanja i usporavanja govora); stanka (pauza); mimika, gesta. Načini izgovaranja teksta : tiho, brzo i zamišljeno; podižući glas, polako, bijesno; šapćući, žurno, očajno; običnim glasom, smireno, nježno; derući se, polako, panično; prigušeno, brzo, bolno; šapćući, žurno, svadljivo; bijesno, ubrzano, zbunjeno; urlajući, brzo, s prezirom; običnim glasom, polako, osjećajno; plačljivo, brže, histerično; tiho, vrlo polako, drsko; glasno, ubrzavajući, svečano; tiho, polako do brzo, veselo; šapćući,

	<p>polako, humoristično; pjevno, polako i zamišljeno; repajući, polako, bijesno; šapćući, žurno, očajno; tepajući, smireno, nježno; umiljato, polako, panično; slatkorječivo, polako, depresivno; pjevno, umjereno, veselo; repajući, ubrzano, ljutito; urlajući, brzo, s prezirom; običnim glasom, polako, osjećajno; ...</p> <ul style="list-style-type: none"> - usklikom čuđenja, divljenja, spontana reakcija na strah, usklik bola... - u značenju negacije, pjevajući, kašljući, kišući ... - tužno, veselo, ljutito, zaljubljeno, prestrašeno, sretno, zabrinuto, hladno, nježno, strogo, ironično, odlučno, zbunjeno, lažljivo, iskreno, samouvjerenost, sramežljivo, samodopadno, zavidno, sjetno, molećivo... - kišući, kišući, kašljući, smijući se, zijevajući, štucajući, podrigujući se, mucajući... - smijuckajući se, smijući se nekontrolirano, podrugljivo, sarkastično, pristojno, uvredljivo, „umirući od smijeha“... - govoreći publici („u stranu“, „ka gori“) - ista emocija ili osjećaj prikazati gradacijski sve intenzivnije ili sve slabije. <p>Govorne vježbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izgovaranje istoga slova na različite načine (a, az, buky..), - izgovaranje iste rečenice na emocionalno različito obojane načine, - izgovaranje istoga teksta na različite načine (npr. kao pozdrav, kao tajnu, kao da si upravo saznao radusnu vijest, kao da te netko zalio vodom, kao da je to najzabavnije, kao da te netko slijedi i bojiš se, pjevajući...), - iskazivanje zadane emocije nepostojećim jezikom (samoglasnici, neartikulirani izrazi, uzvici, imitacija jezika, narječja i sl.)... - izgovarati neki tekst sve brže – brzalice - govorenje nemuštim govorom (mutav, nijem, jezik životinja, nerazumljivo) <p>Tijekom izvođenja ovih vježbi govornik uvijek mora zamišljati emociju koju izražava ili riječi stvarnoga jezika koje izgovara na nepostojećem jeziku.</p>				
Likovi i njihove karakteristike	Lik 1	Lik 2	Lik 3	Lik 4	Lik 5
Scenarij					